

Príspevek k rozšírení páteříčka *Rhagonycha carpathica* Ganglbauer, 1896 v České republice

Contribution to distribution of the soldier beetle *Rhagonycha carpathica* Ganglbauer, 1896 in the Czech Republic

Ondřej KONVIČKA

Institute of Entomology, Biology Centre AS CR, Branišovská 31, CZ-370 05 České Budějovice, Czech Republic;
e-mail: brouk.vsetin@centrum.cz

Keywords: Coleoptera, Cantharidae, eastern Moravia, faunistics, White Carpathians

Abstract: This paper contributes to present knowledge on distribution of the soldier beetle *Rhagonycha carpathica* Ganglbauer, 1896 in the Czech Republic. The species was hitherto recorded only from two localities from the Czech Republic. Now is recently known from 8 localities from territory of White Carpathians Mts.

Páteříček *Rhagonycha carpathica* Ganglbauer, 1896 je karpatský druh v zahraniční literatuře uváděný pouze ze Slovenska a Ukrajiny (DAHLGREN 1968; KAZANTSEV & BRANCUCCI 2007). Zmínění autoři opomíjejí údaje z České republiky, odkud jej poprvé publikoval již FLEISCHER (1926) z Vlárského průsmyku. Další nález publikoval FLEISCHER (1928), avšak z práce jednoznačně nevyplývá, zda se lokalita Vlárský průsmyk vztahuje k tomuto druhu, či nikoliv. FLEISCHER A. (1927–1930) následně publikoval i nález z lokality „Černá Javořina“. Tuto lokalizaci se nepodařilo dohledat a nelze tak jednoznačně určit místo nálezu a ani, ke kterému státu se údaj vztahuje. Z České republiky z lokality Velká Javořina nález později uvedl ŠVIHLA (1998). O výskytu v Bílých Karpatech se zmiňují i KONVIČKA & VÁVRA (2008). Žádné další publikované údaje z České republiky se mi nepodařilo dohledat. Ze Slovenska a Podkarpatské Rusi (dnešní součást Ukrajiny) uvedl několik nálezů ROUBAL (1936). Později byl druh ze Slovenska uveden ŠVIHLOU (1993) pod nesprávným jménem jako *Rhagonycha morio* Kiesenwetter, 1851. Bionomie druhu *R. carpathica* je dosud neznámá. V červeném seznamu bezobratlých České republiky jej ŠVIHLA (2005) zařadil do ka-

tegorie ohrožený. Recentně byl tento páteříček v rámci České republiky zaznamenán na osmi lokalitách, jejichž přehled uvádím.

Použité zkratky: NMP = Národní muzeum Praha (Entomologické oddělení, Praha-Kunratice), NPR = národní přírodní rezervace, PP = přírodní památka

MATERIÁL

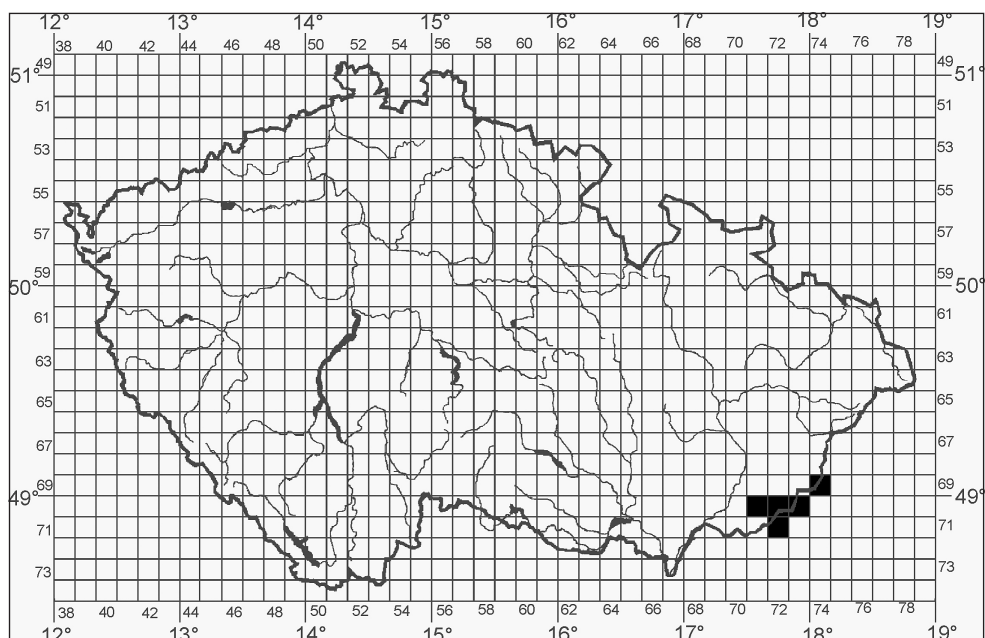
Rhagonycha carpathica Ganglbauer, 1896
Moravia or., Bílé Karpaty Mts.

Brumov-Bylnice, Bylničky, 49°4'27"N, 18°3'18"E (6974a), 455 m n. m., 21.V.2012, 2 spec., J. Stanovský lgt. et coll., 3 spec. L. Koloničný lgt. et coll., all L. Koloničný det.; 29.V.2013, 6 spec., P. Čížek lgt. det. et coll.

Svatý Štěpán, PP Okrouhlá, 49°2'50"N, 18°3'27"E (6974c), 625 m n. m., 5.V.2007, 3 spec., J. Stanovský lgt. et coll., 1 spec. L. Koloničný lgt. et coll., all L. Koloničný det.; 5.V.2007, 1 spec., L. Koloničný lgt., det. et coll.

Vyškovec, PP Chmelínek, 48°56'25"N, 17°51'16"E (7073c), 435 m n. m., 22.V.2012, 1 spec., O. Konvička lgt. et coll., P. Čížek det.

Korytná, 48°55'8"N, 17°40'3"E (7071d), 525 m n. m., 14.V.2010, 1 spec., O. Konvička lgt. et coll., P. Čížek det.

Obr. 1: Rozšíření druhu *Rhagonycha carpathica* v České republice.

Fig. 1: Distribution of *Rhagonycha carpathica* in the Czech Republic.

Lopeník, 48°56'21"N 17°46'11"E (7072d), 655 m n. m., 15.V.2009, 2 spec., P. Kresl lgt., P. Čížek det., coll. NMP.

Lopeník, PP U Zvonice, 48°56'25"N, 17°47'10"E (7072d), 660 m n. m., 19.V.2011, 1 spec., O. Konvička lgt. et coll., P. Čížek det.

Strání, Velká Javořina Mt., (7172a), 900 m n. m., 7.VI.1997, 3 spec., J. Růžička lgt., V. Švihla det., coll. NMP; 7.VI.1997, 1 spec., Kovařík lgt., V. Švihla det., coll. NMP.

Strání, NPR Javorina, 48°51'19"N, 17°39'56"E (7172a), 900 m n. m., 27.V.2012, 4 spec., K. Resl lgt. et coll., P. Čížek det.; 30.V.2012, 26 spec., P. Čížek lgt., det. et coll.

Páteříček *R. carpathica* byl v České republice recentně zjištěn na osmi lokalitách, přičemž jeho rozšíření je omezeno pouze na oblast Bílých Karpat.

Při studiu materiálu bylo mj. zjištěno, že se v NMP nachází i jeden kus *R. carpathica* s lokalizací „Mlýnský p.“ a datem sběru VII.1974. Přiřadit jednoznačnou lokalizaci je ale nemožné a nelze tak ani určit, ke kterému státu se údaj vztahuje.

Naprostá většina nálezů *R. carpathica* pochází z května a začátku června. Časově se vymyká pouze nedostatečně lokalizovaný údaj s lokalitou „Mlýnský p.“, kde je uveden měsíc sběru červenec. Oproti tomu FLEISCHER A. (1927–1930) uvádí výskyt v červenci a srpnu. Prezentované nálezy pochází z nadmořské výšky 435–900 m n. m.

Ve čtyřech prezentovaných případech se jedná o lokality, kde se alespoň na části plochy vyskytují zachovalá mechová prameniště se suchopýrem (*Eriophorum* sp.). Konkrétně se jedná o lokality Bylničky, PP Chmelínek, Korytná a PP U Zvonice. Ostatní lokality reprezentují zachovalé, druhově bohaté pralesní formace s bylinným podrostem. Pouze na lokalitě Lopeník byl druh nalezen na okraji hospodářského listnatého lesa. Imága druhu byla smýkána z mokřadní vegetace nebo v lesích a jejich okrajích z bylinného podrostu.

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval Liborovi Dvořákovi (Mariánské lázně), Petrovi Kreslovi (Spůle), Petrovi Čížkovi (Žamberk), Jiřímu Stanovskému (Ostra-

Obr. 2: Páteříček *Rhagonycha carpathica* – samec (foto Petr Čížek).

Fig. 2: Soldier beetle *Rhagonycha carpathica* – male (photo Petr Čížek).

Obr. 3: Páteříček *Rhagonycha carpathica* – samice (foto Petr Čížek).

Fig. 3: Soldier beetle *Rhagonycha carpathica* – female (photo Petr Čížek).

va-Výškovice) a Lubošovi Koloničnému (Ostrava) za laskavé poskytnutí údajů a informací o druhu, Jiřímu Vávrovi (Ostrava) a Stanislavu Benediktovi (Plzeň) za připomínky k textu, Vítězslavu Kubáňovi za vyhledání údaje v Národním muzeu. Petrovi Čížkovi děkuji také za poskytnutí fotografií.

LITERATURA

- DAHLGREN G. (1968): Beiträge zur Kenntnis der Gattung *Rhagonycha* (Col. Cantharidae). *Entomologische Blätter*, 64: 93–124.
- FLEISCHER A. (1926): Pozoruhodné nálezy brouků v Čsl. republice r. 1926. *Časopis Československé Společnosti Entomologické*, 23: 97–98.
- FLEISCHER A. (1928): Zajímavé nálezy brouků na Moravě a na Slovensku r. 1927. *Časopis Československé Společnosti Entomologické*, 25: 27–28.
- FLEISCHER A. (1927–1930): *Přehled brouků fauny Československé republiky*. Moravské Muzeum Zemské, Brno, 485 pp.
- KAZANTSEV S. & BRANCUCCI M. (2007): Cantharidae, pp. 234–298. In: LÖBL I. & SMETANA A. (eds): *Catalogue of Palaearctic Coleoptera*, Vol. 4: Elateroidea – Derodontoidea – Bostrichoidea – Lymexyloidea – Cleroidea – Cucujoidea. Apollo Books, Stenstrup, 935 pp.
- KONVIČKA O. & VÁVRA J. (2008): Brouci (Coleoptera), pp. 251–258. In: JONGEPIEROVÁ I. (ed.): *Louky Bílých Karpat. Grasslands of the White Carpathian mountains*. ZO ČSOP Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, 464 pp.
- ROUBAL J. (1936): *Katalog Coleopter (brouků) Slovenska a Podkarpatska, Díl II*. Učená společnost Šafaříkova, Bratislava, 434 pp.
- ŠVIHLA V. (1993): Cantharidae, pp. 82–83. In: JELÍNEK J. (ed.): *Check-list of Czechoslovak insects 4 (Coleoptera)*. Seznam Československých brouků. *Folia Heyrovskyana*, Suppl. 1: 3–172.
- ŠVIHLA V. (1998): Faunistic records from the Czech Republic – 78. *Coleoptera: Cantharidae*. *Klapalekiana*, 34: 136.
- ŠVIHLA V. (2005): Cantharoidea (páteříčci), pp. 477–478. In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky, Bezobratlí*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.